

ZARZĄDZENIE MINISTRA HUTNICTWA

z dnia 28 marca 1957 r.

w sprawie przydziałów, rozdzielników i warunków dostawy gazów mocnych, smoły pogazowej, benzolu surowego gazowniczego i masy pogazowej.

Na podstawie art. 3 ust. 2 dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umowach dostawy pomiędzy jednostkami gospodarki społecznej (Dz. U. Nr 16, poz. 87), ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o utworzeniu przy Radzie Ministrów Komisji Plano-

wania i o zniesieniu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. Nr 54, poz. 244) oraz §§ 2 i 3 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 października 1956 r. w sprawie przydziałów,

rozdzielników, uzgodnień dostaw i ogólnych warunków dostawy (Monitor Polski Nr 89, poz. 1016) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się:

- 1) szczegółowe przepisy o przydziałach i rozdzielnikach gazów mocnych, zawarte w załączniku nr 1,
- 2) branżowe warunki dostawy gazów mocnych, smoły pogazowej, benzolu surowego gazowniczego oraz masy pogazowej w obrocie krajowym, zawarte w załączniku nr 2.

§ 2. Zobowiązuje się dyrektora Centralnego Zarządu Gazownictwa do opracowania szczegółowych warunków dostawy gazów mocnych.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie:

- 1) w odniesieniu do szczegółowych przepisów o przydziałach i rozdzielnikach gazów mocnych — z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 16 grudnia 1956 r.,
- 2) w odniesieniu do branżowych warunków dostawy gazów mocnych, smoły pogazowej, benzolu surowego gazowniczego oraz masy pogazowej w obrocie krajowym — po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Hutnictwa: *K. Żemaitis*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Hutnictwa z dnia 28 marca 1957 r. (poz. 240).

PRZEPISY O PRZYDZIAŁACH I ROZDZIELNIKACH GAZÓW MOCNYCH

Rozdzielnictwo gazów mocnych, przeznaczonych na zaopatrzenie materiałowo-techniczne.

Przepisy wstępne.

§ 1. 1. Przydziały gazów mocnych przyznawane są tylko odbiorcom wymienionym w planach rozdziału.

2. Gazy mocne rozdziela Ministerstwo Hutnictwa.

§ 2. 1. Ogólna ilość gazów mocnych przeznaczona w planie rozdziału dla odbiorców określonego resortu stanowi przydział roczny.

2. Przydział roczny dzieli się na kwartały.

§ 3. Centralny Zarząd Gazownictwa zawiadamia poszczególnych odbiorców przez właściwe okręgowe zakłady gazownictwa o wysokości przydziału, a odpisy tych zawiadomień przekazuje do wiadomości ministerstwu nadzorującym odbiorców gazów mocnych.

§ 4. 1. Zawiadomienie o wysokości przydziału gazów mocnych powinno nastąpić w takim terminie, aby umowy dostawy mogły być zawarte w terminach ustalonych w branżowych warunkach dostaw.

2. W ramach ogólnej ilości gazów mocnych objętej przydziałem rocznym odbiorcy wymienieni w planie rozdziału mogą w porozumieniu z właściwymi okręgowymi zakładami gazownictwa ustalić dostawę gazów mocnych w poszczególnych kwartałach odmiennie, niż określono w planie rozdziału.

Przydziały zaliczkowe.

§ 5. W razie gdy przed zatwierdzeniem planu rozdziału zachodzi potrzeba zawarcia umów na dostawę gazów mocnych, właściwe okręgowe zakłady gazownictwa mogą przyznawać przydziały zaliczkowe na podstawie projektu planu rozdziału.

Przydziały dodatkowe.

§ 6. 1. W przypadkach wyjątkowych, uzasadnionych szczególnie ważnymi względami gospodarczymi, odbiorcy wymienieni w planie rozdziału mogą składać wnioski o przyznanie przydziałów dodatkowych.

2. Wniosek o przyznanie dodatkowego przydziału gazów mocnych, podpisany przez władzę naczelną odbiorcy lub osobę przez nią upoważnioną, składa się w Centralnym Zarządzie Gazownictwa za pośrednictwem właściwych okręgowych zakładów gazownictwa, które wnioski te opiniują.

3. Do wniosku o przyznanie przydziału dodatkowego należy dołączyć uzasadnienie, które powinno zawierać w szczególności następujące informacje:

- 1) czy gaz był przewidziany w projekcie planu zaopatrzenia materiałowo-technicznego odbiorcy, czy też został zaplanowany w niedostatecznej ilości,
- 2) czy dodatkowy przydział potrzebny jest do wykonania dodatkowych zadań i kto te zadania wyznaczył,
- 3) na jaki cel gaz ma być zużyty oraz normę zużycia gazu na jednostkę produktu.

4. Do przyznawania lub odmowy przyznania dodatkowego przydziału gazów mocnych upoważniony jest dyrektor Centralnego Zarządu Gazownictwa.

Zmiany planów rozdziału.

§ 7. W razie zmniejszenia przydziału gazu dla danego odbiorcy Centralny Zarząd Gazownictwa zawiadamia go o tym przez właściwy okręgowy zakład gazownictwa.

Odstępowanie i zrzeczenie się przydziałów.

§ 8. Odstąpienie prawa do nabycia gazów mocnych jednostce tego samego resortu wymaga zgody zainteresowanych okręgowych zakładów gazownictwa.

§ 9. 1. Zrzeczenie się przydziału lub jego zmniejszenie może nastąpić na pisemny wniosek odbiorcy, skierowany do zainteresowanego okręgowego zakładu gazownictwa.

2. Zrzeczenie się przydziału lub jego zmniejszenie może nastąpić również na wniosek centralnych zarządów lub zarządów nadzorujących odbiorców, złożony bezpośrednio w Centralnym Zarządzie Gazownictwa.

Dostawy gazów mocnych w razie awarii.

§ 10. 1. Odbiorcom nie objętym rozdzielnikiem w razie awarii odpowiednich urządzeń gazowniczych okręgowy zakład gazownictwa może dostarczyć gazy mocne w pierwszej kolejności, jeżeli warunki techniczne i nadwyżki gazu na to pozwolą.

2. Zamówienie związane z awarią składa się w zainteresowanych okręgowych zakładach gazownictwa nie później niż w ciągu siedmiu dni od daty powstania awarii. Do zamówienia dołącza się protokół awaryjny.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Ministra Hutnictwa z dnia 28 marca 1957 r. (poz. 240).

BRANŻOWE WARUNKI DOSTAWY GAZÓW MOCNYCH, SMOŁY POGAZOWEJ, BENZOLU SUROWEGO GAZOWNICZEGO ORAZ MASY POGAZOWEJ W OBROcie KRAJOWYM

Umowa dostawy i terminy zawierania umów.

§ 1. Wszystkie dostawy gazów mocnych, smoły pogazowej, benzolu surowego gazowniczego, masy pogazowej, zwanych w dalszym ciągu „produktami gazowniczymi”, dokonywane są na podstawie umów.

§ 2. Przez zawarcie umowy dostawy dostawca zobowiązuje się dostarczyć odbiorcy określonych w zamówieniu produktów gazowniczych, a odbiorca zobowiązuje się przyjąć je i zapłacić należność.

§ 3. 1. Umowę (zamówienie) na gazy mocne zawiera dostawca gazu z odbiorcami pobierającymi powyżej 20 tys. m³ gazu miejskiego i koksowniczego oraz powyżej 10 tys. Nm³ gazu ziemnego miesięcznie.

2. Umową na gazy mocne będą kwartalne zamówienia złożone przez odbiorcę i potwierdzone przez właściwych producentów gazu mocnego bądź okręgowe zakłady gazownictwa w następujący sposób:

- 1) okręgowe zakłady gazownictwa rozdzielające gaz (koksowniczy i ziemny) składają co kwartał pisemne zamówienia w 2 egzemplarzach u producentów gazu ziemnego i koksowniczego, nie później niż 60 dnia przed początkiem kwartału, w którym ma być dokonana dostawa,
- 2) odbiorcy gazu wymienieni w planie rozdziału składają zamówienia na gazy mocne we właściwych okręgowych zakładach gazownictwa nie później niż 60 dnia przed początkiem kwartału, w którym ma być dokonana dostawa,
- 3) podstawą zamówień na gazy mocne są przydziały, określone w planie rozdziału,
- 4) przyjęcie zamówienia powinno być potwierdzone na 1 egzemplarzu odesłanym przez właściwych producentów gazów mocnych bądź okręgowe zakłady gazownictwa nie później niż 20 dnia przed rozpoczęciem kwartału.

§ 4. 1. Umowy na produkty gazownicze, nie wymienione w § 3, będą zawierane na okres roczny w następujący sposób:

- 1) odbiorcy składają zamówienia w 2 egzemplarzach we właściwych okręgowych zakładach gazownictwa nie później niż 60 dnia przed początkiem roku, w którym ma nastąpić dostawa,
- 2) okręgowe zakłady gazownictwa potwierdzają przyjęcie zamówienia na 1 egzemplarzu, który odsyłają odbiorcy nie później niż 20 dnia przed początkiem roku dokonania dostawy.

2. Wzór zamówienia na dostawę gazów mocnych ustalił Centralny Zarząd Gazownictwa.

§ 5. 1. W razie nienadesłania zamówienia na gazy mocne w terminie określonym w § 3 ust. 2 pkt 2, okręgowe zakłady gazownictwa zostają zwolnione od obowiązku zawarcia umowy.

2. W razie niezłożenia zamówienia na pozostałe produkty gazownicze w terminie określonym w § 4 ust. 1 pkt 1 okręgowe zakłady gazownictwa mogą zamówienie to przyjąć, jeżeli istnieje możliwość jego wykonania.

§ 6. Okręgowe zakłady gazownictwa mogą przedstawiać odbiorcom projekty umów na dostawy produktów gazowniczych.

Treść umowy.

§ 7. 1. Zamówienie (umowa) na dostawę gazów mocnych powinno obejmować:

- 1) nazwę i adres dostawcy,
- 2) nazwę i adres odbiorcy ze wskazaniem nadzorującego go ministerstwa i centralnego zarządu (jednostki równorzędnej),
- 3) numer i datę zamówienia,
- 4) ilości gazu, jakie mają być dostarczone w danym kwartale z podziałem na poszczególne miesiące,
- 5) ustalony miesięczny i dobowy limit odbioru gazu oraz szczytowy odbiór godzinowy,
- 6) charakterystykę odbioru gazu (równomierność odbioru, przerwy w odbiorze itp.),
- 7) warunki techniczne gazu,

8) procentowe określenie dopuszczalnego przekroczenia lub zmniejszenia odbioru gazu w stosunku do ustalonych w zamówieniu ilości miesięcznych; dopuszczalne odchylenia nie mogą przekraczać:

- a) $\pm 8\%$ dla odbierających gaz do 100 tys. Nm³ w skali miesięcznej,
- b) $\pm 6\%$ dla odbierających gaz od 100 tys. do 1 mil. Nm³ w skali miesięcznej,
- c) $\pm 4\%$ dla odbierających gaz powyżej 1 mil. Nm³ w skali miesięcznej;

dopuszcza się inny sposób określania przekroczenia lub zmniejszenia odbioru gazu niż określone pod lit. a), b), c), jeżeli okręgowe zakłady gazownictwa uzgodnią go z odbiorcami,

- 9) cel zużycia gazu (np. surowiec do produkcji, do precyzyjnego grzejnictwa, do opalania kotłów i inne),
- 10) nazwę jednostki, której należy przesłać fakturę,
- 11) nazwę i siedzibę banku płatnika, numer konta i nazwę kredytu lub tytułu budżetu i jego części,
- 12) powołanie się na właściwe przepisy w sprawie warunków dostaw (numer i pozycja Monitora Polskiego).

§ 8. Zamówienie (umowa) na pozostałe produkty gazownicze (§ 4) powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres dostawcy,
- 2) nazwę i adres odbiorcy ze wskazaniem nadzorującego go ministerstwa i centralnego zarządu (jednostki równorzędnej),
- 3) numer i datę zamówienia,
- 4) ilość artykułu podlegającego dostawie,
- 5) określenie przedmiotu dostawy według obowiązującej nomenklatury cennikowej, ze wskazaniem znaku normy państwowej lub innej normy, jeśli została wydana,
- 6) cenę z podaniem numeru i pozycji obowiązującego cennika,
- 7) terminy odbioru lub wysyłki ze wskazaniem ilości artykułu, który w poszczególnych terminach ma być dostarczony,
- 8) sposób i miejsce dostawy,
- 9) nazwę jednostki, którą należy zawiadomić o dokonaniu wysyłki lub o przygotowaniu do wydania ze składu,
- 10) nazwę jednostki, której należy przesłać fakturę,
- 11) nazwę i siedzibę banku płatnika, numer konta i nazwę kredytu lub tytuł budżetu i jego części,
- 12) cel, na jaki artykuł objęty umową jest przeznaczony (np. inwestycje, eksploatacja, kapitalny remont).

§ 9. W razie gdy w zamówieniu określono przedmiot i terminy dostawy, okręgowe zakłady gazownictwa nie mogą uchylić się od jego przyjęcia tylko z tego powodu, że w zamówieniu nie zostały wymienione inne dane określone w §§ 7 i 8. Okręgowe zakłady gazownictwa mogą jednak zażądać uzupełnienia zamówienia niezbędnymi danymi, a w razie ich nienadesłania w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania — zażądać zapłaty kary określonej w § 54.

Protokoły rozbieżności.

§ 10. Przy potwierdzaniu przyjęcia zamówienia na dostawę produktów gazowniczych okręgowe zakłady gazownictwa mogą, jeżeli mają zastrzeżenia co do zamówień, sporządzić protokół rozbieżności, który należy przekazać odbiorcy wraz z zamówieniem w terminach określonych w § 3 ust. 2 pkt 4 i § 4 ust. 1 pkt 2.

§ 11. Dla uniknięcia protokołów rozbieżności przy zamówieniach na gazy mocne okręgowe zakłady gazownictwa mogą zwoływać co kwartał, nie później niż 40 dnia przed początkiem każdego kwartału kalendarzowego, konferencję z udziałem przedstawicieli wszystkich dostawców i odbiorców

wymienionych w planach rozdziału celem uzgodnienia wysokości dostaw podanych w zamówieniach.

§ 12. W razie złożenia zamówienia w związku z awarią oświadczenie o akceptacji lub odmowa akceptacji zamówienia powinna być niezwłocznie wysłana odbiorcy.

Dodatkowe dyspozycje.

§ 13. 1. W razie gdy w zamówieniu zastrzeżono, iż odbiorca może w czasie późniejszym w dodatkowych dyspozycjach określić ściśle przedmiot dostawy, terminy lub miejsca dostaw, dyspozycję dotyczącą przedmiotu dostawy lub terminu należy przesłać — jeżeli w umowie inaczej nie zastrzeżono — na 60 dni przed początkiem miesiąca, w którym ma być dostawa wykonana. Dodatkowe dyspozycje, dotyczące wyłącznie miejsca dostawy, składać należy nie później niż 15 dnia przed terminem dostawy.

2. Dostawca, który nie otrzymał dodatkowej dyspozycji w terminie określonym w ust. 1, może odstąpić od umowy albo określić terminy i miejsca dostawy zawiadamiając o tym odbiorcę.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 strona, która nie akceptuje treści dodatkowej dyspozycji drugiej strony, może w terminie 7 dni od dnia otrzymania dyspozycji przesłać protokół rozbieżności. Niewysłanie protokołu rozbieżności w powyższym terminie uważa się za przyjęcie dodatkowej dyspozycji.

Spory przedumowne.

§ 14. 1. Strona, której zawiadomienie zostało zwrócone z zastrzeżeniami zawartymi w protokole rozbieżności, powinna nie później niż w ciągu 7 dni zawiadomić drugą stronę listem poleconym, w jakim zakresie z zastrzeżeniami się nie godzi, a w jakiej części uznaje umowę za zawartą. W razie niewysłania zawiadomienia w powyższym terminie uznaje się, że umowa została zawarta na warunkach określonych w protokole rozbieżności.

2. Zawiadamiając drugą stronę o niezaakceptowaniu jej zastrzeżeń strona może zwrócić się do swej jednostki nadrzędnej z wnioskiem o podjęcie kroków celem uzgodnienia stanowisk.

Jakość przedmiotu dostawy.

§ 15. Przedmiot dostawy powinien odpowiadać obowiązującym normom państwowym, a w ich braku — powołanym w umowie normom resortowym lub ustalonym warunkom technicznym albo warunkom określonym w umowie. Jeżeli w umowie nie określono warunków, jakim powinien odpowiadać przedmiot dostawy, artykuł powinien być dobrej jakości i odpowiadać swemu przeznaczeniu.

Termin dostawy.

§ 16. 1. Uważa się, że zobowiązanie wynikające z zamówienia zostało wykonane w terminie ustalonym w umowie, jeżeli:

- 1) przedmiot dostawy miał być odebrany ze składu dostawcy — gdy dostawca przygotował artykuł do odbioru w tym terminie i wysłał odbiorcy listem poleconym na 7 dni wcześniej zawiadomienie o dniu i miejscu odbioru,
- 2) dostawa miała nastąpić przez wysyłkę — gdy przedmiot dostawy został w terminie określonym w umowie oddany przez dostawcę do przewozu przedsiębiorstwu, do którego zakresu działania należy przewóz towarów.

2. Jeżeli dostawa została wykonana przed terminem ustalonym w umowie, odbiorca może zażądać od dostawcy zwrotu kosztów poniesionych w związku z przedterminową dostawą.

Wysyłka przedmiotu dostawy.

§ 17. 1. Gazy mocne przesyłane są odbiorcom gazociągami.

2. Miejscem dostawy gazów mocnych są u wielkich odbiorców stacje pomiarowe, zainstalowane w pobliżu punktu granicznego przewodów gazowych dostawcy i odbiorcy, a u drobnych odbiorców — liczniki główne zainstalowane w zakładach pracy.

3. Obliczenia ilości gazu, jego temperatury i ciśnienia w skali dobowej prowadzą okręgowe zakłady gazownictwa na podstawie wskazań aparatów pomiarowych zainstalowanych w stacjach redukcyjno-pomiarowych wspólnie z przedstawicielem odbiorcy, a w razie niestawiennictwa przedstawiciela odbiorcy miarodajne są dane z obliczeń i planimetrowania, wykazane przez okręgowe zakłady gazownictwa. Obliczenia należy dokonywać nie rzadziej niż 1 raz na 10 dni.

§ 18. 1. Smoła pogazowa i benzol surowy przesyłane są odbiorcom bądź w cysternach kolejowych albo samochodowych, bądź bezpośrednio rurociągiem. Cysterny i rurociągi stanowią własność odbiorcy.

2. Masa pogazowa przesyłana jest odbiorcom odkrytymi wagonami kolejowymi.

§ 19. Jeżeli dostawa następuje przez wysyłkę, dostawca wysła w dniu oddania przesyłki do przewozu zawiadomienie pod adresem, pod którym został wysłany przedmiot dostawy. W zawiadomieniu należy podać numer zamówienia lub dodatkowej dyspozycji, adres, pod którym został wysłany przedmiot dostawy, datę wysyłki oraz szczegółową analizę zawartości wysłanej cysterny lub wagonu, a w razie gdy przesyłka została wysłana koleją — ponadto numer wagonu.

§ 20. W razie niezłączenia do przesyłki lub do listu przewozowego specyfikacji lub niewysłania w terminie zawiadomienia (§ 19) dostawca zapłaci odbiorcy karę przewidzianą w § 54.

§ 21. Z chwilą nadania przedmiotu dostawy do przewozu szkoda powstała na skutek przypadkowej ułudy lub uszkodzenia obciąża odbiorcę, chyba że w umowie ustalono inny moment przejścia ryzyka na odbiorcę.

§ 22. 1. Dostawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności na skutek wad przedmiotu dostawy, niewłaściwego załadowania lub opakowania.

2. Jeżeli odbiorca zastrzegł w zamówieniu lub dodatkowej dyspozycji, że wysyłka przedmiotu dostawy powinna nastąpić w obecności jego przedstawiciela, dostawca wysła odbiorcy zawiadomienie co najmniej na 7 dni przed terminem wysyłki, wskazując datę i miejsce, w którym przedmiot zostanie załadowany. Niestawiennictwo przedstawiciela odbiorcy nie wstrzymuje wysyłki.

Ubezpieczenie.

§ 23. 1. Obowiązek ubezpieczenia w transporcie i pokrycia związanych z tym kosztów oraz dochodzenia wynagrodzenia rzeczywistej szkody ciąży na tej ze stron, która zgodnie z umową lub warunkami dostawy ponosi ryzyko przypadkowej ułudy lub uszkodzenia mienia w czasie transportu.

2. W razie gdy na podstawie zarządzenia właściwego organu naczelnego administracji państwowej odbiorca zwol-

niony jest od obowiązku podpisania polisy obrotowej, dostawca na żądanie odbiorcy ubezpieczy przedmiot dostawy na rzecz i koszt odbiorcy.

§ 24. Dochodzenie wynagrodzenia rzeczywistej szkody od zakładu ubezpieczeń należy do strony, na rzecz której przedmiot dostawy był ubezpieczony. Strona upoważniona do dochodzenia wynagrodzenia rzeczywistej szkody otrzyma od drugiej strony wszystkie potrzebne dokumenty nie później niż w ciągu 5 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o powstaniu szkody.

Wady przedmiotu dostawy.

§ 25. 1. Dostawca jest odpowiedzialny wobec odbiorcy za wady przedmiotu dostawy.

2. Przedmiot dostawy uważa się za wadliwy, jeżeli nie ma on właściwości, o których istnieniu dostawca zapewnił odbiorcę, albo jeżeli przedmiot został wydany odbiorcy w stanie niekompletnym. W szczególności uważa się, że przedmiot dostawy ma wady, jeżeli nie odpowiada warunkom określonym w § 15 lub dostarczony został w innym gatunku, niż ustalono w umowie. Za wadę uważa się również przekroczenie tolerancji ustalonych normami.

§ 26. Jeżeli w umowie zastrzeżono, że przedmiot dostawy będzie niepełnowartościowy, przepisy o rękojmi z tytułu wad (§ 33) stosuje się tylko wtedy, gdy cechy jakościowe przedmiotu niepełnowartościowego zostały określone w umowie.

§ 27. Przepisy o wadach (§ 25) stosuje się również w przypadkach, gdy obowiązujące przepisy przewidują, że przedmiot dostawy powinien być oznaczony znakiem kontroli technicznej lub innymi znakami albo że do przedmiotu dostawy należy załączyć atesty, certyfikaty lub inne świadectwa, a przedmiot został dostarczony bez świadectw.

Zabezpieczenie dowodów istnienia wad i braków ilościowych.

§ 28. 1. W razie stwierdzenia wady jakościowej lub braku ilościowego należy niezwłocznie sporządzić protokół przy udziale przedstawiciela dostawcy, a jeżeli przedstawiciel dostawcy jest nieobecny, protokół sporządza się przy udziale przedstawiciela rady zakładowej odbiorcy.

2. Odbiorca, który stwierdził wady w nieobecności dostawcy, obowiązany jest zawiadomić dostawcę niezwłocznie telegraficznie lub telefonicznie o ujawnieniu wad.

3. Dostawca, który zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego przedmiotu dostawy, powinien zawiadomić o tym odbiorcę telegraficznie lub telefonicznie najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu zawiadomienia i podać termin przybycia delegata. Termin nie powinien być dłuższy niż 3 dni.

§ 29. 1. Odbiorca, który przy odbiorze przesłanego mu przez dostawcę przedmiotu dostawy stwierdził, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie tego przedmiotu, obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń do dostawcy, przed odbiorem zażądać od przewoźnika sprawdzenia i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami o przewozie przesyłek oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności przewoźnika i zachowania prawa dochodzenia wynagrodzenia rzeczywistej szkody.

2. Dochodzenie roszczeń w stosunku do przewoźnika z tytułu zaginięcia, ubytku lub uszkodzenia przedmiotu w czasie transportu należy do strony, która ponosi ryzyko przypadkowej utraty. Jeśli ryzyko obciąża odbiorcę, dostawca odda mu do dyspozycji dokumenty niezbędne do dochodzenia

wynagrodzenia rzeczywistej szkody, a gdy zajdzie tego potrzeba — udzieli mu w tym celu pełnomocnictwa.

§ 30. 1. Protokół, o którym mowa w § 28, powinien zawierać:

- 1) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- 2) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych,
- 3) nazwę dostawcy oraz nazwę i adres producenta, jeżeli jest znany, a dostawa nastąpiła ze składu jednostki zbytu lub jednostki handlowej,
- 4) datę nadania przesyłki do przewozu na stacji nadania, datę nadejścia przesyłki na stację przeznaczenia lub datę przyjęcia na skład odbiorcy (jeśli odbiór został dokonany w składzie odbiorcy),
- 5) numer wagonu i listu przewozowego oraz ewentualnie faktury dostawcy,
- 6) wzmianka o stanie wagonu i plomb,
- 7) sposób sprawdzenia wagi (ilości),
- 8) dokładne określenie przedmiotu dostawy (klasy, gatunku, wymiarów itp.),
- 9) ilość przedmiotów dostawy według dokumentów przewozowych lub faktury dostawcy i ilość rzeczywiście otrzymaną oraz ilość brakującą lub uszkodzoną,
- 10) opis stanu opakowania i sposobu zapakowania, stopnia wypełnienia opakowania, jeżeli przedmiot dostawy został dostarczony w opakowaniu,
- 11) ilość produktów gazowniczych zbadanych w celu określenia ich jakości, z tego ilość zakwalifikowanych jako nie nadających się do użytkowania według przeznaczenia, ilość artykułów zakwalifikowanych do przyjęcia po obniżonej cenie oraz wysokość obniżki ceny,
- 12) dokładny opis stwierdzonego stanu faktycznego, a w szczególności rodzaju wad jakościowych, braków ilościowych lub uszkodzeń z ewentualnym podaniem przyczyn ich powstania, a w razie niekompletności dostawy — dokładne określenie brakujących części, odchylenia od obowiązujących norm lub warunków technicznych zastrzeżonych w umowie albo odchylenia od próbki, sposób przechowania, jeżeli badanie dokonywane jest w składzie odbiorcy,
- 13) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela odbiorcy i wyjaśnień udzielonych przez przedstawiciela dostawcy, jeżeli jest obecny przy sporządzaniu protokołu, a w razie nieobecności przedstawiciela dostawcy, mimo że był zawiadomiony, należy o tym zamieścić w protokole odpowiednią wzmiankę,
- 14) opis pobranych próbek ze wskazaniem sposobu ich pobrania i zabezpieczenia, jeżeli próbki zostały pobrane,
- 15) opinię biegłego, jeżeli był zwany,
- 16) ewentualne zastrzeżenia osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- 17) podpisy osób obecnych przy sporządzaniu protokołu.

2. Sporządzenie protokołu odrębnego w sposób określony w ust. 1 jest zbędne w razie sporządzenia protokołu wymaganego w przepisach o ubezpieczeniach albo jeżeli wada została stwierdzona w protokole organu inspekcji państwowej lub kolejowej.

§ 31. 1. W razie gdy odbiorca twierdzi, że przedmiot dostawy posiada wady, a dostawca temu przeczy, odbiorca powinien zwrócić się z wnioskiem o przeprowadzenie ekspertyzy do właściwego instytutu naukowego lub innego organu administracji państwowej, który zgodnie z obowiązującymi przepisami jest właściwy do przeprowadzania ekspertyz.

2. Jeżeli zarzuty odbiorcy okażą się uzasadnione, koszty związane z ekspertyzą ponosi dostawca.

Rękojmia za wady i braki ilościowe.

§ 32. 1. W razie stwierdzenia braku ilościowego gazu mocnego odbiorca płaci za gaz faktycznie pobrany, przy czym braki te określa się w stosunku do dobowych ilości gazu przy średniodobowej ilości pobieranego gazu powyżej normy, a jeżeli pobrana ilość gazu jest mniejsza od średniodobowej, to przedstawiciele stron ustalają protokólnie, z czyjej winy nastąpił brak w dostawie lub w odbiorze. Ustalenie to odbywa się na podstawie wskazań godzinowych ciśnienia gazu i godzinowych ilości oddania gazu.

2. Dobowa ilość gazu powinna odpowiadać ustalonej średniej godzinowej oddania gazu pomnożonej przez 24.

3. Jeżeli wielkość ciśnienia gazu odpowiada ustalonej umową bądź jest od niej wyższa, a ilość gazu wykazana przez aparat pomiarowy mniejsza od umownej i jeżeli dostarczono gaz wymaganej jakości, wówczas uznaje się, że zmniejszony odbiór nastąpił z winy odbiorcy.

4. W razie gdy wielkość ciśnienia gazu jest niższa od wielkości ustalonej umową, a dostarczona ilość gazu jest mniejsza od umownej dobowej, wówczas uznaje się, że zmniejszenie dostawy gazu nastąpiło z winy dostawcy. Jeżeli gaz został odebrany w ilości zgodnej z umową, to mimo niższego ciśnienia wielkości ciśnienia nie bierze się pod uwagę.

§ 33. Jeżeli przedmiot dostawy ma wady, odbiorca może:

- 1) zażądać dostarczenia zamiast przedmiotów wadliwych przedmiotów dobrej jakości lub obniżenia ceny albo
- 2) odstąpić od umowy, jeżeli jej wykonanie w późniejszym terminie stało się dla odbiorcy bezprzedmiotowe.

§ 34. Jeżeli dostawca dostarczył produkty gazownicze o mniejszej wartości użytkowej niż zastrzeżono w umowie, powinien na żądanie odbiorcy wyrównać straty przez udzielenie odpowiedniej bonifikaty. W razie uznania reklamacji odbiorcy obniżenie ceny z powodu wad następuje w takim stosunku, w jakim wartość przedmiotu dostawy z wadą pozostaje do wartości przedmiotu wolnego od wad.

Utrata roszczeń z tytułu rękojmi za wady i braki ilościowe.

§ 35. 1. Odbiorca traci prawo do roszczenia z tytułu wad jakościowych lub braków ilościowych, jeżeli o stwierdzeniu wad lub braków nie zawiadomił dostawcy niezwłocznie po ich ujawnieniu — w odniesieniu do gazów mocnych, w odniesieniu zaś do pozostałych produktów gazowniczych — w ciągu 14 dni od dnia, w którym produkt gazowniczy odebrał, i nie wysłał w tym terminie protokołu wymienionego w § 28.

2. W razie gdy wady lub braki ilościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze (wady ukryte), terminy przewidziane w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. W razie udzielenia na produkty gazownicze gwarancji roszczenie z tytułu wad wygasa z upływem terminu gwarancji.

Cena.

§ 36. 1. Ceny za produkty gazownicze liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy.

2. Strony nie mogą ustalić cen w drodze umowy z wyjątkiem wypadków, gdy w przepisach o cenach zostały do tego upoważnione.

§ 37. 1. Ceny za dostarczony gaz mocny ustala się zgodnie z obowiązującym cennikiem. Za jednostkę przyjmuje

się cenę 1 Nm³ gazu koksowniczego i ziemnego, a jeżeli chodzi o gaz miejski — za jednostkę przyjmuje się cenę 1 m³ (przepływowego).

2. Ceny produktów gazowniczych ustala się zgodnie z obowiązującymi cennikami.

§ 38. 1. Cenę zbytu benzolu surowego gazowniczego i masy pogazowej ustala się franco wagon stacja odbiorcy.

2. Cenę zbytu smoły surowej gazowniczej dostarczanej z gazowni z bocznicy ustala się franco wagon stacja odbiorcza, a z gazowni bez bocznicy — loco zbiornik gazowni.

§ 39. Odbiorca ponosi koszty przewozu próżnej cysterny wysłanej po produkt.

§ 40. 1. Cena franco stacja przeznaczenia obejmuje koszty związane z załadowaniem i przewozem ładunku zwyczajną wagonową przesyłką kolejową do stacji kolejowej wskazanej przez odbiorcę.

2. Różnicę między kosztem przewozu, o którym mowa w ust. 1, a kosztem innego rodzaju przesyłki lub kosztem przewozu innym środkiem transportowym ponosi odbiorca w tych przypadkach, gdy tego zażądał.

3. Jeżeli obowiązująca cena zbytu została ustalona franco stacja przeznaczenia, a strony przewidziały w umowie odbiór ze składu zakładu produkcyjnego, odbiorcy przysługuje zwrot kosztów związanych z wysyłką (załadowaniem i transportem) w zryczałtowanej wysokości, a w razie braku takich przepisów — w wysokości rzeczywiście poniesionych kosztów, chyba że strony umówiły się inaczej co do pokrycia tych kosztów.

§ 41. 1. W razie gdy cena została ustalona franco stacja przeznaczenia, a:

- 1) miejsce załadowania i odbioru znajduje się w granicach tej samej miejscowości lub
- 2) przepisy kolejowe wyłączają transport kolejowy, dostawca bez względu na to, jakiego środka transportowego użył, nie może domagać się dopłaty za transport przedmiotu dostawy do miejsca wskazanego w umowie.

2. W przypadkach określonych w ust. 1, jeżeli odbiorca odebrał przedmiot dostawy ze składu dostawcy, odbiorcy przysługuje zwrot kosztów transportu określony w § 40 ust. 3.

Sposób zapłaty.

§ 42. Dostawca wystawia faktury za gazy mocne w okresach 5, 10, 15 bądź 30-dniowych w zależności od wysokości dostawy gazu.

§ 43. Dostawca wystawia faktury za pozostałe produkty gazownicze bezpośrednio po ich oddaniu do wysyłki. W fakturze należy uwzględnić cenę smoły w zależności od zawartości wody w smole, a cenę masy pogazowej — w zależności od zawartości siarki w suchej masie.

§ 44. Faktury wystawiane są w czterech egzemplarzach, z których po jednym przesyła się do banku płatnika, do odbiorcy, do działu finansowego dostawcy, a czwarty pozostawia w aktach komórki, która fakturę wystawia.

§ 45. 1. Jeżeli z powodu braku funduszy na rachunku bankowym odbiorcy należność dostawcy za uprzednio wykonane dostawy nie została zapłacona, dostawca może uzależnić wysyłkę przedmiotu dostawy lub wydanie go ze składu od uprzedniego ustanowienia na ten cel akredytywy.

2. Żądania ustanowienia akredytywy wysyła się przynajmniej na 14 dni przed ustalonym terminem dostawy lub przy przyjęciu zamówienia do wykonania (zawarciu umowy).

3. W razie opóźnienia ustanowienia akredytywy dostawca może od umowy odstąpić, zawiadamiając o tym odbiorcę.

Zmiana, odstąpienie od umowy i jej rozwiązanie.

§ 46. 1. W razie gdy jedna ze stron nie wykonuje swych zobowiązań, druga strona może wyznaczyć dodatkowy termin do wykonania zobowiązania z zastrzeżeniem, że w razie bezskutecznego upływu dodatkowego terminu od umowy odstąpi. Odstąpienie nie wymaga wówczas ponownego oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

2. Odbiorca może odstąpić od umowy bez udzielenia terminu dodatkowego, jeżeli wykonanie dostawy po terminie ustalonym w umowie byłoby dla niego bezprzedmiotowe.

3. W zakresie produktów gazowniczych objętych rozdzielnikiem odbiorcy służy prawo odstąpienia od umowy, jeżeli opóźnienie dostawy było dłuższe niż 20 dni, a także przed upływem tego terminu, jeżeli przedmiot dostawy stał się dla odbiorcy zbędny.

§ 47. W razie zawiadomienia przez odbiorcę przed ustalonym terminem dostawy, że dostawy nie przyjmuje, dostawca powinien zaniechać dalszego wykonania umowy, a odbiorca obowiązany jest w tym przypadku zapłacić dostawcy odszkodowanie w wysokości ustalonej na ogólnych zasadach prawa.

§ 48. 1. Zmiana lub rozwiązanie umowy za wzajemną zgodą stron może nastąpić tylko w gospodarczo uzasadnionych przypadkach. Ewentualne szkody, spowodowane rozwiązaniem umowy albo jej zmianą, strony ponoszą po połowie, jeżeli organy nadrzędne stron nie ustalą inaczej.

2. W razie wydania przez jednostki nadrzędne stron uzgodnionego zarządzenia, z którego wynika obowiązek zmiany lub rozwiązania umowy, odbiorca obowiązany jest przesłać dostawcy projekt zmian umowy w terminie 7 dni od dnia, w którym zostało doręczone zarządzenie, a w razie niewykonania tego obowiązku — zapłacić karę określoną w § 54.

3. O dokonaniu zmiany lub rozwiązaniu umowy na gazy mocne okręgowe zakłady gazownictwa zawiadomią właściwych odbiorców.

§ 49. 1. Odbiorca, który odstąpił od umowy z powodu wad przedmiotu dostawy albo zażądał dostawy innych przedmiotów zamiast wadliwych, powinien przedmiot postawić do dyspozycji dostawcy i wezwać go do zadysponowania nim w ciągu 14 dni od dnia wysłania wezwania.

2. W razie nieotrzymania dyspozycji w terminie określonym w ust. 1 odbiorca może przedmiot dostawy oddać na przechowanie lub sprzedać go na rachunek dostawcy innej jednostce gospodarki uspołecznionej.

§ 50. Sprzedaż przedmiotów dostawy postawionych do dyspozycji (§ 49) innej jednostce gospodarki uspołecznionej, a gdy to jest niemożliwe — osobie prywatnej, może nastąpić nawet przed upływem terminu przewidzianego w § 49 ust. 1, gdy przedmiot dostawy ulega szybkiemu zepsuciu, a przechowanie go przez okres potrzebny do uzyskania dyspozycji naraziłoby gospodarke narodową na szkody.

§ 51. 1. We wszystkich przypadkach postawienia przez odbiorcę przedmiotu dostawy do dyspozycji dostawca — niezależnie od obowiązku zapłaty kary lub wynagrodzenia rzeczywistej szkody za opóźnienie lub niewykonanie dostawy — obowiązany jest pokryć koszty związane z przechowaniem, wysyłką itp.

2. Dostawca, który pobrał należność za przedmiot dostawy postawiony mu do dyspozycji, obowiązany jest niezwłocznie zwrócić nienależnie pobrane kwoty z karami za zwłokę od dnia nienależnego pobrania.

Wynagrodzenie szkód rzeczywistych i kary.

§ 52. 1. Strona, która nie wykonała zobowiązania lub wykonała je nienależycie, zobowiązana jest do zapłaty kary

przewidzianej w paragrafach następnych lub wynagrodzenia rzeczywistej szkody, jeżeli rzeczywista szkoda jest wyższa od kary. Od obowiązku zapłaty kary można się zwolnić przez wykazanie, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nastąpiło z powodu wypadku losowego (pożar itp.).

2. Kary płaci się bez względu na wysokość szkody i nawet wtedy, gdy nie można wykazać szkody majątkowej.

§ 53. 1. W razie niewykonania zobowiązania na skutek zarządzenia organu nadrzędnego jednej ze stron wydanego z tytułu nadzoru nad tą stroną lub na skutek zarządzenia jednostki przez ten organ upoważnionej organ lub jednostka, która wydała zarządzenie, obowiązana jest do zapłaty kary lub wynagrodzenia rzeczywistej szkody drugiej strony, jeżeli zarządzenie wydane zostało bez zgody drugiej strony lub jej organu nadrzędnego.

2. Organ nadrzędny dostawcy lub jednostka przez ten organ upoważniona zwolniona jest od obowiązku zapłaty kary:

- 1) w razie wykonania dostawy produktów gazowniczych na jej zlecenie w terminie przez innego dostawcę, o ile z treści umowy lub z okoliczności nie wynika, że odbiorca miał uzasadnione powody do żądania, aby dostawa została wykonana przez dostawcę, z którym została zawarta umowa,
- 2) jeżeli niewykonanie umowy o dostawę gazów mocnych nastąpiło na skutek ograniczeń według uzgodnionego z ministerstwami nadzorującymi odbiorców planu wyłączeń awaryjnych w razie niedoboru gazów mocnych.

§ 54. W przypadkach określonych w §§ 9, 20, 48 kara wynosi 50 zł za każdy dzień opóźnienia, jeżeli zwłoka nie przekracza 4 dni, a 100 zł za każdy następny dzień opóźnienia. Łączna suma kar za zwłokę nie może przekraczać kwoty 1000 zł.

§ 55. 1. Dostawca obowiązany jest zapłacić odbiorcy karę w wysokości:

- 1) 2% wartości nie dostarczonego gazu mocnego, jeżeli niewykonanie zamówienia nastąpiło z winy dostawcy,
- 2) 0,2% wartości gazu mocnego za każdy gram powiększonej zawartości naftalenu w stosunku do ustalonych indywidualnie zawartości naftalenu oddzielnie dla każdej koksowni,
- 3) 10% wartości dostawy produktów gazowniczych z wyjątkiem gazu mocnego w przypadkach, gdy odbiorca odstąpił od umowy z winy dostawcy,
- 4) 0,05% wartości przedmiotu dostawy dostarczonego z opóźnieniem za każdy dzień zwłoki,
- 5) 0,05% sum nienależnie zainkasowanych za każdy dzień opóźnienia ich zwrotu.

2. Odbiorca obowiązany jest zapłacić dostawcy karę w wysokości:

- 1) takiej, jaką przewiduje Taryfa T-2 podana w piśmie ołnym nr 11 Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7 września 1955 r. w sprawie spisu cenników artykułów zaopatrzeniowych i inwestycyjnych oraz taryf (Biuletyn PKPG Nr 21, poz. 81) za nieodebranie ustalonych umową ilości gazu mocnego bądź za przekroczenie limitów miesięcznych, dobowych i godzinowych,
- 2) 10% wartości przedmiotu dostawy produktów gazowniczych, poza gazem mocnym, w razie odstąpienia od umowy przez dostawcę z winy odbiorcy,
- 3) 0,05% wartości przedmiotu dostawy za każdy dzień zwłoki, w razie opóźnienia odbioru przedmiotu dostawy — w przypadkach, gdy odbiór nastąpić miał ze składu dostawcy albo gdy opóźnienie wysyłki nastąpiło z winy odbiorcy,

- 4) 5% wartości przedmiotu dostawy zużytego przez odbiorcę mimo odmowy zapłaty, a to niezależnie od obowiązku zapłaty kar za zwłokę,
- 5) 0,05% należności za dostawę za każdy dzień zwłoki w jej zapłacie.

§ 56. Kara za dostarczenie produktu gazowniczego nie zamówionego nie należy się, jeżeli dostawa wykonana została na podstawie zarządzenia organu nadrzędnego w związku z nadzwyczajnym zdarzeniem, a przedmiot dostawy odpowiada potrzebie, dla której zarządzenie zostało wydane.

§ 57. W razie odstąpienia przez jedną ze stron od umowy kary za zwłokę należą się niezależnie od kar lub wynagrodzenia rzeczywistej szkody za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.

§ 58. Zastrzeżenie w umowie kar w wysokości niższej niż przewidziana w §§ 54 i 55 dopuszczalne jest tylko za zgodą ministrów, którym podlegają obie strony.

§ 59. 1. Dostawca lub odbiorca nie mają obowiązku dochodzenia kar i wynagrodzenia rzeczywistych szkód, jeżeli ich wysokość z tytułu jednej dostawy nie przekracza 100 zł. W innych przypadkach zaniechanie dochodzenia kary lub

wynagrodzenia rzeczywistej szkody w całości lub w części dopuszczalne jest tylko na podstawie umotywowanej i wydanej na piśmie decyzji organu nadrzędnego.

2. Ogólna wysokość kar za samo opóźnienie wysyłki lub odbioru przedmiotu dostawy nie może przekraczać 30% wartości dostawy.

§ 60. Przepisu § 59 ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy na podstawie przepisów o rozliczeniach bank obowiązany jest z urzędu obliczyć i pobrać kary należne dostawcy za opóźnienie zapłaty. Jeżeli przepisy o rozliczeniach przewidują, że w razie opóźnienia zapłaty (złożenia przelewu) bank pobiera na rzecz dostawcy za każdy dzień zwłoki karę wyższą niż 0,05% od sumy należności, kara należy się w wysokości określonej w przepisach o rozliczeniach.

§ 61. W razie gdy strona wezwana do zapłaty kar nie uiszcza ich w terminie 14 dni od daty wezwania do zapłaty i nie udzieliła żadnych wyjaśnień albo odmówiła zapłaty z przyczyn oczywiście bezzasadnych, druga strona może domagać się zapłaty kar w wysokości o 100% wyższej niż przewidziana w paragrafach poprzednich.